

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentiis Dei

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1701

VD18 90029526

Consult. XXIX. De vitâ Dei, quâ nobis vivendum est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45487

CONSULTATIO XXIX.

De vitâ Dei, quâ vivere debemus.

Intellectus
nutritur
veritate.

Vita Corporum conservatur pane & alimento corporali, sed vita substantiarum spiritualium notitia rerum atque scientia. Vivunt hæc ex cognitione, & objecta intelligibilia lætæ sunt dapes, voluptuosa sunt fercula, quibus ipsæ se nutriunt. Veritas est, qua se pascunt & reficiunt. Et quò veritates, quas contemplantur, sunt sublimiores, eò nobilior & jucundior est vita ipsarum. Ex hoc sequitur, quod vita DEI sit infinita ratione nobilis & jucunda, eòquod perpetuò & æternaliter vivat ex cognitione perfecta, quam habet de seipso, epuletur, seque reficiat suprema sua veritate ex perfectionibus suis adorandis. Quantum prodigium, videre, quod DEUS velut ab æterno famelicus, & infinita ratione avidus propriæ suæ substantiæ (abs eo tamen, quod ipsam desideret, aut unquam illius aliquam patiatur inopiam) se sumat, se recipiat, se totum integrum includat in semetipso, ac

semetipsum comedat, si ita loqui licet, nutriendo se ex propria sua substantia, quasi per os divini sui intellectus. (Nam propriè congruit intellectui attrahere ad se objecta.) Et si per impossibile divinum hoc non haberet nutrimentum, vivere non posset. Si hæc declaratio videtur aliquantisper materialis, est ideò, ut res magis pateat luculenter, nec vereor uti illa post sanctum Clementem Alexandrinum: *Ci- Lib. 5, bus & potus divini verbi est cognitio divine essentiæ.* Scrom,

Vita æterna, ad quam aspiramus, aliud non est, sicut sanctus Bernardus meditatur, quam excellens quædam participatio vitæ DEI ipsius: *Præmium nostrum est videre DEUM, & vivere de DEO.* Speramus videre DEUM, speramus igitur vivere de DEO; siquidem videre DEUM, & vivere de DEO est idem, cum tota vita DEI consistat in visione divini suæ essentiæ. Jam ipsam vide-

Vita nostra
æterna est
excellens
participa-
tio vitæ
DEI.

Tem
huj
sum
sem
Tob

videbimus clarè, & consequenter eadem ipfius vivemus vitâ, & epulabimur iisdem voluptuofis dapibus, quæ delicia ipfius funt & infinita beatitudo in omnem æternitatem. Nihilominus notabilis hæc erit differentia, quod tota vitâ DEI inclufa fit in ipfomet, quia major non est, quàm ipfe; fed nos è contrario toti inclufi ac immerfi erimus in immensitate deliciofæ hujus vitæ, eod quod ipfa infinita ratione major fit noftris animabus. Et hinc est, quod ubi primùm aperta fuerit illis porta æternitatis beatæ audituri funt fuis infonare auribus confolatorium illud: *Ser-ve bone & fidelis intra in gaudium Domini tui*: Siquidem tu efficere non potes, ut ipfa tota integra intret in remetipfum; Cumque ipfam continere non possis, oportet, ut contineat te ipfa. DEUS totus plenus est propria sua vitâ; fed anima beata redundat & superabundat illa, quia non satis habet amplitudinis, nec satis capacitatis ad includendum illam in se totam integram. O DEUS! Quando hoc erit, ut vivamus ita?

Tempore
hujus vitæ
sumus quâ-
si mortui,
Tob. 5.

Eheu! Quamdiu languemus hic in terris, privati visionis DEI, nonne eadem frequentanda nobis foret questi-

monia, in quam erupit cæcus quidam & privatus lumine in sacro codice: *Quale gaudium mihi, qui lumen cæli non video?* Nunquid bona anima ergastulo corporis sui adhuc inclufa majori cum ratione dicere potest: *Quale gaudium, quale consolationem gustare possum in captivitate meâ, dum non video magnum illud lumen, quod resplendet in cælo, quodque constituit beatam ac immortalem vitam in habitaculo gloriæ?* An carcer corporis, me amabili hæc privans vitâ durabit semper, meque lugentem funesto detinebit fato? Nonne conquerendi & gemen- di habeam ansam cum magno Apostolo, meamque cum ipso anhelandi liberationem è corpore mortis hujus, id est, è molesta morte, quam tolerare me facit hoc corpus, dum obstaculo mihi est, non viden- di faciem DEI mei, & vivendi divina ipfius vitâ? *Infelix ego homo! Quis me liberabit de corpore mortis hujus?*

Rom. 7.

Nonne ratione quadam deterioris & infelicioris essemus conditionis quàm damnati, dùm beata hac privamur vitâ nisi dux admodum consideranda nobis forent prærogativæ, quæ nostram impedirent infelicitatem? Prima est, quod deside-

Nonni per
spem differimus à
damnatis.

desiderium habeamus & spem
intrandi tandem in gaudium
ineffabile huius promissæ nobis
felicitatis: differtur tantummo-
dò nobis, non autem aufertur,
nec denegatur pro semper. Sta-
mus ad portam & sollicitamus,
ut aperiatur nobis, & ut loqui-
tur Tertullianus, tundimus
incessanter; velut malleo san-
ctæ cujusdam invidiæ: *invidiâ*
Cælum tundimus. Altera prero-
gativa adhuc major, & plena
consolationis pro nobis est,
quod non obstantibus cunctis
humanae nostræ conditionis
miseriis vivere in terris possimus
vitâ DEI, quamvis non tantâ
cum delectatione, sicut Beati,
qui vident ipsum clarè in cœlis,
saltem non minori cum certi-
tudine & soliditate, si verè ad-
hæreamus ipsi per triplex vin-
culum fidei, spei & charitatis.
Siquidem fides, quæ cognosce-
re nos ipsum facit hic in terris,
quamvis obscurè, æquè certa
est, ac lumen gloriæ, quod o-
stendit & conspiciendum ipsum
præbet in cœlis clarè. Spes, quæ
aspirare nos facit ad ipsum, est
æquè secunda ex parte DEI, quàm
possessio ipsa. Et Charitas san-
cta, quæ constituit intimam u-
nionem DEI cum animâ nostrâ,
& animæ nostræ cum DEO,
est tota eadem in Cœlo & in
terrâ.

Text. de
penitentia

O Beati habitatores & inco-
la Cœli, ne credatis esse vos so-
los, qui vivatis vitâ DEI. Quam-
vis enim molestum exilium, in
quò gemimus, nuncupetur
regio umbræ mortis, non in-
termittimus tamen æquè ac
vos vitâ vivere divinâ. Vos
videtis ipsum clarè, & nos
credimus ipsum firmiter; ve-
stra visio clara est valde cer-
ta, & nostra fides obscura est
æquè certa: Neuter ex nobis
magis vel minus decipi po-
test altero. Vos amatis cla-
ritatem visionis vestræ, quæ
vobis est voluptati; Nos a-
mamus obscuritatem fidei no-
stræ, quæ nobis est utilitati.
O Animæ sanctæ, quæ jam
jam incolitis Cœlestem Jero-
solymam, vos possidetis DE-
UM in vestro statu, & nos
in nostro speramus posside-
re ipsum. Vestra possessio,
quæ plenè vos satiat, æter-
nam & nunquam intermit-
sam vobis largitur quietem;
& nostra spes, quæ alacrita-
tem nobis addit, existimulat
nos ad laborandum indefessè
& cum voluptate, ut ad ip-
sius peringamus possessionem.
Veram quidem est, quod spes,
quæ differtur, affligat animam;
Sed, hæc afflictio est, quæ
con-

Bona ani-
ma conten-
dere potest
hic de viâ
divinâ cum
Beatis.

Arg-
tun-
do-
con-
tion-

consolatur: felix anima, quã aliam non habet afflictionem in terra nisi de eo, quod nondum attigerit perfectam possessionem Dei. Tandem Beati in cœlo, vos amatis Deum amore perfectissimo; sed prerogativam hanc habemus & nos in terra, quod amemus illum eodem amore: charitas enim cœli & illa terræ, non sunt diversæ naturæ. Vester amor est mensura vestræ beatitudinis ibi in cœlo; & amor noster est etiam mensura beatitudinis nostræ in terris: sed vester amor est in suo termino, qui augeri amplius non potest; & amor noster est adhuc in via suã, qui semper adhuc augeri potest, semper crescere, semper perfici.

ter ipsos colloquutionem ac sermonem de prerogativis vitæ divinæ, quã fruuntur ambo, solatio futurum ac voluptati omnibus animabus amantibus Deum, & aspirantibus ad æternitatem beatam.

Inter rationes, ob quas credere possumus, quod providentia Dei inseparabiliter voluerit conjungere Beatum aliquem in cœlo, cum Viatore adhuc in terrâ, bonum Angelum cum animã rationali, non minima est, ut colloqui inter se possent de felicitate inestimabili, quod unus jamjam pervenit, & alter continuo adhuc progreditur, ut, cum in eodem associati sint itinere, quod unus facit, & alter dirigit, comedant semper in eadem mensa, & eodem alimento suam sustentent vitam, ambo nimirum cognitione & amore Dei, utque more amicorum sese invicem convivio excipientium, ac ad lautas provocantium dapes, amicabiliter inter se concertent, quinam magis lautè, magis vivat opiparè. Hæc sunt igitur colloquia, hæc sanctæ æmulationes, quas inter se habere possent bonus Angelus, qui est beatus in cœlo, & bona Anima, quam dirigit ipse in via ad cœlum.

Hhhhh

ARGU.

Argumentum & ordo hujus consultationis,

Nonne tibi videtur, quod sit audere nimium, si nos miseri mortales contendamus ac disceptemus hæc ratione de beatitudine, ac vita divinã cum Beatis in cœlo? Sed hoc ipsum est, quod argumentum suggerit præsentì consultationi. Intima conjunctio, quæ est inter duas Ecclesias, triumphantem & militantem, & commercium tam singulare, quod servatur inter sanctos cœli & illos terræ præbent nobis ansam formandi in-

ARGUMENTUM.

Quid Angelus beatus & bona ani-
ARTICULUS I.

ma tum commune tum particula-
re habeant respectu Dei.

Bonus An-
gelus & a-
nima sunt
veluti fra-
ter & soror.

Dicere possemus Angelum & Animam rationalem esse inter se velut fratrem & sororem: sunt namque ita similes in naturâ, ut ambo sint substantiæ spirituales, & immortales, ambo capaces possessionis boni infiniti, & ambo incapaces satiari vel beatificari ullo alio, nisi possessione solius Dei. Ex hoc optimè deducere possumus, quod, si ita similes sint in naturâ, tales quoque existant in gratiâ, quæ æqualiter ambobus est necessaria ad obtinendum finem suum ultimum, quodque tandem conformitatem quoque habituri sint in gloriâ. Et Jesus Christus id ipsum dignatus est asserere nobis in Evangelio. *Equales enim Angelis sunt; Beati æquales sunt Angelis in gloriâ; possidebunt æqualiter Deum, laudabunt æqualiter Deum in æternum.*

Luc. 10.

Quando vates Isaias scripsit, conspexisse se Majestatem Dei in templo, & observasse duos Seraphinos propè ipsum, vestit continuam formantes psalmodiam, cantantesque vicibus mu-

tatis: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus exercituum: admirari quis posset, quod non nisi Seraphini duo in ipsius fuerint comitatu, cum aliâs conspiciendum se dederit tanto cum apparatu, ut millies millenis sibi famulantibus stipatus fuerit Angelis: *Millia millium ministrabant ei; imo adhuc ultra; & decies centena millia assistebant ei.* Quid hoc sibi innuit, quod non nisi duos eorum sibi hic adsciverit comites? Sanctus Cardinalis Petrus Petrus Damianus declaravit mysterium duplicati hujus numeri, dum ait, per duos hos Seraphinos intelligendos esse Angelum & hominem; & ecce rationem ipsius, quæ egregia nobis subministrabit documenta: *Duo Seraphim, Angelum & hominem considera, qui ardentes & incendentes dicuntur, cum ille ardeat præsentia, hic memoria.* Affirmat duos hos Seraphinos representare nobis Angelum & hominem, velut duas unicas creaturas gaudentes prærogativâ, ut appropinquare possint throno Dei, ac divino ipsius succendi amore.

Nomen

Nomen *Seraphim* est verbum hebraicum, significans idem, quod *ardens* & *incendens*: condecorantur specioso hoc nomine angeli primæ Hierarchiæ & primi ordinis, eò quòd, cum profundissimè absorpti sint in Deo, qui ignis est consumens, sicut Scriptura dicit, illos prorsus accendat eodem ardore. Et quia animæ nostræ capaces sunt conscendere supremâ hanc primorum Angelorum felicitatem, ut æquè fervido quàm illi succendi valeant divino igne, cum Deum tam perfectè ac illi amare possint, si eousque pertigerint, homo appellatur *Seraphim* tam benè quàm Angelus.

Bona anima potest esse *Seraphim* in amore,

Quanta hæc est tibi gloria, o anima christiana, & quàm inestimabilis felicitas! Tu potes esse *Seraphim* in cælo. Sed ex parte tuâ longè id majus est prodigium, quàm ex parte *Seraphim*: Siquidem facilius intelligitur, quod Angelus, qui Deum clarè videt in cælo, amet ipsum quoque perfectissimè; eò quod lumina ipsius, & ardores ipsius, cognitiones ipsius & amores ipsius sint æquales. Verùm si in tenebris fidei tuæ ardores ardoribus ipsius æquales concipias, amando æquè ardentè Deum, quem non nisi obscurissimè & imperfectè cognoscis: hic triumphus amoris est, incompara-

biliter magis admirandus, magis stupendus.

Abi igitur homo *Seraphim*, ambula in ardoribus amoris tui æquali passu cum *Seraphim* Angelico: appropinqua cum ipso ad thronum Dei, canta cum ipso & æquè sublimi cum tono sacrum dilectionis canticum; & quando præcinentem inaudies ipsum voce prorsus divini amoris igne succensa *Sanctus*; pari ardore responde ipsi *Sanctus*. Si repetat totus attonitus præ amore & admiratione Excellentiarum ac Magnitudinum Dei. *Sanctus*; tu quoque velut ipse attonitus, & eodem cum affectu reponito, *Sanctus*; si totus extra se raptus & divinæ voluptatis superfusus dulcedine prosequatur *Sanctus Dominus Deus Sabaoth*; O Deus! in divina hæc psalmodia benè age partes tuas, & sustine saltem secundum chorum in vigore & robore suo ne torpeas, ne à tono desleetas, ne fortè confundas, ne turbes harmoniæ hujus pulchritudinem ac decorem.

Aspicimus tantâ cum ædificatione sanctam Ecclesiam indes canentem omnes horas canonicas in choro, ubi clerici in duas partes dispersi sibi invicem respondent, seque invicem exstimulant, ad experiendum, quoniam majori cum fervore decantaturus sit laudes Dei. Sed non

H h h h h 2 omnes

omnes digni sunt divino huic
devoeri exercitio. Et quare
non possemus omnes, cujuscun-
que simus conditionis, formare
nobis ipsis horas canonicas, de-
cantandas indies in modum
chori cum bono nostro Angelo,
qui semper, quodcumque vo-
luerimus, ad solvendum nobis-
cum divinum hoc pensum prae-
stito est & expeditus: nec deficiet
nobis Ecclesia, cum magnus Ap-
ostolus nos doceat, nosmetip-
sos templum esse Dei; nec defi-
derabitur tempus, libertas aut
facultas id faciendi, cum non
sit, nisi canticum interius, quod
a nemine nisi a Deo auditur, &
bono nostro Angelo, quodque
omni tempore fieri potest, in
medio strepitu, & non obstante
publicarum platearum tumultu:
non fatigabimur nimium, obe-
undo quotidie tali ratione hoc
munus; cum diuturnum non sit
nec tardiosum, eaque id brevita-
te donare possimus, quae placue-
rit nobis; preces magis breves, si
ferveant, & verè divino animen-
tur zelo, sunt illae, quae irrum-
punt & penetrant coelos.

Praxis de-
vota & fa-
cillima di-
cendi offi-
cium divi-
num cum
bono An-
gelo suo.

Bone mi Angele, solvamus
pensum nostrum, dicamus no-
strum officium: Tu incipies
hac hebdomade, & ego incipi-
am altera. Mens mihi est can-
tare Deo ex intimo corde meo,
eodem omnino, quo tu canta-
veris tunc, tam desecrata & pura

intentione, tam fervido ac ar-
denti cordis mei affectu, quo
id ipsum tu fueris executus;
quem in finem meum cum tuo
conjungo animum, meum cum
tuo cor unio corde, ad honoran-
dum eadem ratione Deum, quae
tu ipsum honoras. Dicemus ita-
que pro Matutino novies *San-
ctus*, ad uniendum quasi nostras
laudes, cum illis, quas exsol-
vunt omnes novem Angelorum
chori, & glorificandum unam cum
illis magnitudinem Dei. Dicc-
mus pro laudibus quinquies
Sanctus ad adorandum quinque
vulnera Salvatoris nostri, & ad
agendum gratias ipsi pro infi-
nito, quem nobis in passione
sua exhibuit amore. Alia occu-
pabimur hora in dicendis qua-
tuor officiis parvis, Prima, Ter-
tia, Sexta, Nona; & pro qualibet
harum ter dicemus *Sanctus*, ad su-
premo exsolvendum hono-
rem, quem debemus tribus ado-
randis Personis sanctissimae *Tri-
nitatis*. A Meridie exsolven-
dum restabit pensum vespera-
rum, quae consistit in recitan-
do adhuc quinquies *Sanctus*, si-
cut mane diximus ad laudes, jux-
ta intentionem eandem. Tan-
dem sub crepusculum dicemus
completorium, quod in penso
pariter matutino, ut denuò no-
strum uniamus animum cum
omnibus novem Angelorum
choris, optantes, ut ibi per totam
com.

commoretur noctem, laudatur incessanter Deum suum cum illis.

Modus dicendi bene hoc officium.

Modicum juverit, indies parvum hoc officium dicere perfunctorie, festinanter, oscitanter: potius hoc foret bonum suum contristare Angelum, & quasi illudere Deo. Verum, si alternatim in modum chori recitetur cum bono Angelo, cujus presentia & memoria afferre nobis debet reverentiam, profus adnitendum nobis est, ut respondeamus illi eodem tono, eodem tum accentu tum concentu, eodem sanctæ charitatis ardore, quo ipse amat & laudat Deum; Quod si recitetur lentè, defixo in Deum corde ac mente; si dicatur tractim, intarsescantibus quibusdam morulis & affectuosis suspiriis in cælum vibratis, quasi anima certare vellet cum Angelo suo bono, vel etiam ipsum antecellere in modo laudandi & amandi perfectissime Deum: Quis novit, an hæc tam breves, tamque recitatu faciles cujuscunque conditionis personis horæ canonicæ, non majoris valoris essent coram Deo, quam integrum magni Breviarii officium cursim recitatum, parva cum reverentia, & quasi nulla cum attentione?

Ex hoc colligere tibi licet,

quid Beatus aliquis in cælo, & bona anima adhuc constituta in terris sibi habeant commune. Ambo vivunt vita Dei, eò quòd ipsum cognoscant, ipsum que amant, ambo decantant ipsi laudes, ac ejus annuntiant gloriam; ambo maximam suam in eo collocant felicitatem, ut ipsum possideant, ipso fruantur. Verùm quid habent particulare? Quivis ex eis suas habent prerogativas, qua sua reddatur conditio ratione quadam excellentior conditione alterius. Et ecce quomodo?

1. Beatus vivit vita Dei, & bona anima etiam vivit vite Dei. Sed Beatus constitutum se videt in possessione Dei quietam, securam, omnem supra modum pacificam, eò quòd certus sit, quod illam amittere nunquam possit, in quo conditio ipsius felicior est, quam illa bonæ animæ, quæ non habet possessionem Dei tam certam, tamque securam, quin illius possit facere facile jacturam: hinc est, quòd semper vivat in timore, qui est obstaculo, ne plena & perfecta fruatur felicitate. Sed alia ex parte bona hæc anima, cum jam vivat vita Dei, ipsumque possideat per gratiam & charitatem, semper in gratia & charitate crescere potest, seque hac ratione perpetuò locupletare

In quo Beatus & anima bona adhuc in corpore differant.

H h h h 3 am

ampliori pretiosi hujus thesauri possessione : in quo conditio ipsius felicitate antecellit illam Beati in cœlo, cujus amor & beatitudo, eò quòd jam suum obtinuerint terminum, nec minimo amplius exerceant gradu, in omnem prorsus æternitatem.

2. Ad hæc Beatus, utpote summum affectus terminum, est extra periculum aberrandi à via sua, cum jam attigerit portum salutis, non amplius timet submergi à tempestate : cum confirmatus sit perpetuò in consummatâ sanctitate, nunquam amplius labi in labem peccati minimam potest; in quo conditio ipsius superat plurimum illam bonæ animæ, quæ cum ambulet adhuc in viâ, nunquam non versatur in periculo à recto deflectendi tramite: cum fluctuet adhuc in procelloso mundi oceano, semper est in periculo faciendi naufragium : cum oppugnetur à tentationibus, sollicitetur à concupiscentiis, continuas experiatur infirmitates, semper in statu est, ubi possit in aliquod dilabi peccatum. Sed alia ex parte bona anima, quæ nondum suum obtinuit terminum potest provehi, & magnos valdè facere progressus versus æternitatem omnibus diebus vitæ suæ : cum luctari debeat contra mundum, contra infernum, contra inordi-

natos affectus animi, & contra alios inimicos gloriæ Dei & salutis suæ, gloriosas reportare potest victorias, & singulis momentis illustres valdè acquirere coronas : in quo prærogativa ipsius palmam eripit forti bonæ Beati regnantis in cœlo.

3. Tandem verum quidem est, quod Beatus sit plenè contentus, quodque omnia ipsius desideria sint adimpleta, in quo felicitas ipsius transcendit illam bonæ animæ, quæ nunquam non se novis agitatum sentit desideriiis: sed aliundè felicitas hujus animæ, quæ desideria sua longius semper extendit, ac illa dilatando replet, major semper evadit; quanto magis laborat, tanto ampliores semper fructus laborum suorum metit ac colligit; & hæc in parte felicior est, quàm Beatus in cœlo. Est ipsa extra omnem invidiæ jactum, nec dolens minimum, à patiendo ipsum esse exemptum; suas insuper amat cruces, quia novit, quid lucri sibi referant ac utilitatis. Unico verbo, tam felicem se æstimat semper requirens Deum suum, possidendo ipsum; quàm ille se censeat Beatum possidendo ipsum semper, abs eo quòd ipsum requirat.

Siste o anima, diceret tibi bonus Angelus, æquo longius progredieris, dum hac ratione prætendis pari ambulare passum cum

cum Beatis in cœlo : sola tua incertitudo & privatio visionis Dei, in qua vivis , nulla statuit ratione, statum tuum in comparationem venire cum meo : nescis an amore digna sis vel

odio, an numero prædestinatorum aggregata sis vel reproborum : imò nec constat tibi, an actualiter vivas vita Dei, vel an illa præveris. Quid ad hoc dicendum tibi occurrit?

ARGUMENTUM.

Quid certam reddere possit animam, quod vivat vitâ Dei, & ARTICULUS II.

quomodo in vita divina stabilire & confirmare se possit.

Quatuor signa sunt, è quibus cognoscimus, an vivamus vitâ Dei,

VERum est, quòd, quamdiu in mortali vivimus corpore, nemo sciat, an odio dignus sit vel amore; an mortuus Deo sit, vel vivat Deo; an vitæ meta felix futura sit, vel infelix; an exitum ex hac vita æternitas exceptura sit beata, vel abs fine infelix ac suppliciiis horrenda. Nemò pro certo scire hoc potest absque speciali revelatione Dei, quam nonnisi rarissime concedit. Nihilominus bona anima habet quandoque conjecturas tam fortes, imò etiam probationes tam evidentes, quæ ipsi persuadeant, vivere se vitâ Dei, ut non facile decipi possit. Et ecce tibi quatuor principales.

non sentiunt; sed haberi sensus nunquam potest, abs eo, quod habeatur vita. Anima, quæ experitur in seipsa. Anima, quam vehemens capit sensus rerum divinarum, infallibilem circumfert certitudinem, vivere si vitâ Dei; quando magis timet ipsi displicere committendo peccatum minimum, quàm propriam perdere vitam vel cuncta tolerare supplicia, quorumcunque ipsi fieri possit cominatio, promittere certo sibi potest, se vivere vitâ Dei, eò quòd vitâ purè naturalis conferre nullatenus possit hunc sensum. Quando conspiciunt sunt tot animæ sanctæ, cum gaudio festinasse ad mortem, ex solo timore, ne forent occasio alteri ad peccandum, quæque in hoc, quod aliis conciliat horrorem, suas inveniebant delicias, mortem haud aliter aspiciendo, quàm veluti portum

1. Signum est sensus Dei,

1. Prima est ipse sensus. Impossibile est habere sensum, abs eo, quod habeatur vita: potest quidem haberi vitâ absque sensu, sicut, plantæ & arbores, quæ vitâ vivunt vegetativa & tamen

tum securum, in quo suam conservare possint innocentiam, & suam in tuto collocare animæ & corporis integritatem: nonne manifestum fuit argumentum, illas mirabili ratione vivere vitæ Dei, cum certam jacturam vitæ suæ naturalis nihili penderent ex solo timore, ne pro ea vitam hanc perderet divinam?

Fervor admirabilis sanctæ Pelagie. S. Ambros. lib. 3. de Virgin. Exemplum S. Pelagie & aliarum, quæ sibi intulerunt mortem è speciali inspiratione Dei, solum norantur, ut ostendant, quid agant animæ à spiritu Dei impulsæ, & nullatenus ut trahant ad imitationem, cum non nisi à singulari impulsu Dei commendantur. S. Ambros. ibid.

Sanctus Ambrosius millenis extollit encomiis illustrissimam Virginem Antiochenam, nomine Pelagiam; quæ cum proximum videret periculum cadendi in manus milicum principis cujusdam idololatæ, quibus mens erat exspoliandi ipsam vel fide sua, vel puritate, vel forsitan utroque, eò quod nemo prorsus humanum auxilium præstiturus esset, præstò oculis ac manibus in cælum sublatis: Mi Deus, dixit, ne deseras me in extrema hac necessitate, confirma fidem meam, conserva Virginitatem meam, quam speciali voto consecravi tibi, novi, quod me invita avellere mihi non poterunt è corde fidem, poterunt tamen facta vi corpori meo, meam invita me, mihi tollere & corrumpere integritatem: Quid faciam, mi Deus, ad conservandum tibi utramque, & fidem, quam mihi donasti, & Virginitatem, quam tibi devovi? Malo me potius consignare unquibus mortis:

pugionis ictus dum conferet mihi lucrum, speratam militibus auferet prædam. Scio Doctores nostros tenere sententiam, quòd non liceat sibi ad ciscere mortem; sed finiamus ipsos dicere: *Moriamur, etsi nolant licere, moriamur, Deus re-medio non offenditur.* Moriamur non obstantè inhibitione hominum, moriamur Deo, quem amamus magis propria vita nostra naturali; non offendetur hoc utique amoris nostri argumento; cautela contra peccatum haud erit peccatum.

Interim ab irruentibus militibus comprehensa est adhuc viva. Quid hic faciet? recurrit ad dolum huic sexui familiarum. Fingit se paratam ad obsequia & unicum ab iis efflagitat favorem, ut sibi in suum liceat intrare cubile, ad exornandum caput suum gemmis quibusdam, non levem addituris decorum formæ suæ naturali: annuntiationi haud difficulter, videntes ipsam, uti metuebant, non ita difficilem: intrat ipsa in cubile, aperit fenestram, ex alto se præcipitat, sibi que illidit ac rumpit caput. O speciosum ornamentum capitis, quod mille portare diademata fuerat dignum: *O Puellam genere quidem fœminam, sed animo marem; exclamat*

mat desuper Sanctus Ambrosius, torus generositate tanta extra se raptus. O dilecta Sponsa Christi Jesu, quam natura nasci fecit mulierem, sed quam gratia reddidit virum, & inter viros generositatis prodigium! an dubitari possit; quod hæc, quæ tam parvi vitam æstimavit naturalem, verè animata fuerit vitâ divinâ?

Mater & soror Sanctæ Pelagiæ.
Idem Sanctus Ambrosius usque ad cælos extollit firmam animosiratem Matris & sororum ejusdem sanctæ Pelagiæ, quæ videntes eidem se expositas periculo, quod tam feliciter evitaverat ipsa, ripâ alicujus fluminis, dum fugiebant, interceptæ, sic se invicem exstimulabant dicentes: *Ecce aqua, quis nos baptizari prohibet? Et hoc baptisma est, quo peccata donantur, regna queruntur: Et hoc baptisma est, post quod nemo delinquit: Excipiat nos aqua, quæ regenerare consuevit; Excipiat nos aqua, quæ virgines facit; Excipiat nos aqua, quæ cælum aperit, inferos tegit, mortem abscondit, Martyres facit.* Et hæc dicentes complicatis invicem manibus, se præcipites egerunt in fluvium, ubi gloriosum suum consummârunt Martyrium.

S. Antonin. 3. p. tit. 19. c. 12.
Et totaliæ, quarum nonnullæ se projecerunt in ignem, uti Sancta Apollonia, aliæ se præcipitârunt in cloacas, uti illa,

de qua Sanctus Antoninus refert historiam, & præcipuè tres pueri, qui missi sunt in fornacem Babylonis, omnesque Martyres, qui tam sæva sustinuerunt tormenta potius, quàm consentire vellent ad committendum noxam minimam, levissimum peccatum. Quis dubitare potest, quin tam nobilis & eximius de DEO & in DEUM sensus, qui dominabatur in omnibus hisce animabus, luculentum fuerit argumentum, verè quòd vixerint vitâ DEI.

Nil restat, nisi ut nos metipfos ingrediamur, & penetralia rimemur cordis nostri: quantò propius accesserimus ad nobilissimum hunc de DEO sensum & animi erga ipsam affectum, parati potius omnis generis tormenta subire, & quasvis tolerare mortes, tantò majorem habebimus certitudinem, vivere nos vitâ DEI: & quantò longius à firmo & constanti hoc recesserimus proposito, tantò minus quoque erimus certi, animam nostram amabili hac vivere vitâ; & quicunque rerum omnium, quæ DEI commodum spectant, caruerit sensu, certus esse potest, se mortuum esse DEO.

2. Secunda manifestissima ^{1. Signum} probatio vitæ est respiratio. ^{respirare} ^{spiritum} ^{DEI.} Quamdiu Sanctus Paulus nondum vivebat, nisi vitâ Synago-

Act, 20.

Salat, 2.

gæ, dicit nobis sacra Scriptura, quod non spiraverit nisi minas, sanguinem & cædem erga discipulos Christi Jesu: Saulus adhuc spirans minarum & cædis in discipulos Domini. Ubi primum mortuus fuerat vitæ Judaismi, mediante prodigioso illo favore, ipsum in terram prosterrente, ut elevaret usque in cælum, mori ipsum faciente veteri illi vitæ, ut vivere ipsum faceret vitâ Christi Jesu, nil respirabat amplius nisi ipsam: Vivo ego, non jamego, vivit verò in me Christus. An certò nôsse cupis, quâ vivas vitâ! bene adverte, quem & qualem respices aërem: Si est aër mundi, pro certo habe, te non vivere nisi vitâ mundi: respiratio, quæ servit ad refrigerandum cor, recipitur in intima & maximè secretâ parte tui ipsius cû delectatione. Si aër mundi delectat cor tuum, si acceptû tibi affert refrigerium, si vanitates, si voluptates si honores, si divitiæ, si ludi, si omne id, quod mundus æstimat, est tibi jucunda quædam quasi respiratio & captatio auræ, quamdiù Religionis christianæ exercitia, pietatis opera, & quæcunque DEI concernunt servitium, tibi pariunt amaritudinem, tibi desipiunt, & eò usque te nausæa afficiunt, ut magnâ te uti oporteat violen-

tiâ, quoad resolves te ad illa in opus reducenda; ne quaras certiora alia argumenta & signa, quidquid dicere vel cogitare, quidquid prætere posse innocentiæ; hoc signum nimis quàm manifestum est, esse te mortuum DEO, teque non vivere, nisi vitâ purè naturali: Quis namque est Paganus, Atheus, vel infidelis, qui hac ratione vivere non posset.

Verùm si respices Spiritum Christi Jesu, qui longiùs distat à spiritu mundi, quàm cælum à terra; si arideant tibi es-fata & placita Evangelii, quæ subvertunt omnes inordinatas naturæ inclinationes; si cor tuum ad refrigerandum se, ad consolandum se, respiret amorem crucis, poenitentia, separationis à creaturis omnibus, & veri contemptûs tui ipsius, ac omnium eorum, quæ vel DEUS non sunt, vel de DEO: majorem habere non poteris certitudinem, quod anima tua verè vivat vitâ DEI, cum impossibile sit, quod quæcunque alia vita, respirare cum delectatione ipsam faciat aërem tam divinum, tam sublimem super omnes sensus & affectus, quos natura nobis posset inspirare.

Nota mihi fuerat optima quædam anima, quæ mirum in modum consolata vivebat ingenti op-

Exemplum
bonæ ani-
mæ non
respirantis
nisi crucem

pressa aduersitatū non leuiū cumulo: Erat enim tota obruta paupertate, doloribus, contemptu. Si quis demulcere volebat ipsam solatio quodam humano, videre erat ipsam quasi suffocari, velut personam, cui interci-peretur respiratio; cor ipsius lethales ab eiusmodi rebus experiebatur auersiones. Verūm quando sermo fiebat ipsi de Excellentiss DEI, de cruciatibus *Jesu Christi* crucifixi, de felici eorum forte, qui portant crucem suam, qui participant aliquid dolorum & despiciatuum passionis ejus, ipsemet vidi exilire ipsam præ gaudio, ex divino quodam raptu ac impulsu repente percelli ac concuti tremore per totum corpus usque ad digitorum extremitates, dum interim facies ipsius formam quandam repræsentabat Angelicam: & quod præstantissimum mihi videbatur, est, quod præstaret hæc omnia absq̃ ullâ fraude vel artificio, maximæ enim simplicitatis erat anima, non dico, simplicitatis illius naturalis, quæ caret ingenio & judicio (pollebat enim his quamplurimum) sed simplicitatis virtuosæ, quæ nullam novit simulationem, dolum, duplicitatem, quæq̃ optimum præbet indicium præsentis Spiritus DEI: quàm parū vel videbatur, vel audiebatur loqui, cognoscebatur illicō, verè illam

vivere vitâ DEI; eò quòd aliud respirare non posset, nisi diuinum ipsius spiritum.

Quando videmus quempiam serio invigilantem acquirendæ perfectioni, & pietatis exercitentem opera, dicere solemus: Hæc est anima tota spirans & respirans pietatem. Dictum optimè: nam vita divina nihil aliud est, quàm divina quædam respiratio Spiritus DEI. Corpus nostrum respirat absque intermissione, ut vivat vitâ naturali; Et anima nostra etiam respirat absque intermissione, ut vitâ vivat divinâ; sed mundus, quinescit, quid aër sit pietatis, quem bona anima respirat perpetuò, quandò vitâ vivit DEI, sibi persuadet id aliud non esse, quàm meros è cælo favos, favores ac dulcores: verūm fallitur supra modum: nam sæpius non sunt nisi amaritudines, cruces interiores & exteriores, tædia, tenebræ, persecutiones, contemptus, & universus calvarix apparatus, in cujus medio *Christus* suum emisit Spiritum. Et hoc est, in quo respiratur ipse. Et si quæras: quâ ratione ibi vivere quis potest, ubi *Jesus Christus* est mortuus? Quâ ratione quis non moriatur, respirans aërem, qui

Quid sit res
spirare spi-
ritum DEI.

qui mori fecit Filium ipsius DEI? respondebo tibi, quod verè moriatur hinc natura, vita sensuum, & vita expiret mundi; sed gratia hinc vivere faciat cum voluptate. Sed O DEUS, qualis inveniatur in patiendò voluptas?

Sapor crucis delictis est plenus.

Hebr. I.

Fateor hanc esse voluptatem valdè absconditam, & cognitam paucis: nihilominus dicendum est, solidissimam hinc inveniri voluptatem; eò quod *Christus Jesus*, Sapiencia infinita DEI Patris, sui hinc invenerit illam, dicente nobis sacro codice, quod amplexatus sit crucem ob gaudium in illa repertum: *Proposito sibi gaudio sustinuit crucem*. Afferendum omninò est, voluptatem hanc complecti quid magnum & dignum Majestate Dei; eò quod *Christus Jesus* prætulit illam omnibus voluptatibus mundi, quin & ipsis delictis cœli, quibus sanctam suam spoliabat Humanitatem, eo duntaxat nomine, ut pati posset supra crucem, seque patiendi satiare voluptate, uti loquitur Tertullianus: *voluptate patiendi saginavit*. Oportet omninò voluptatem hanc dimanare in ipsum DEUM Patrem, ipsumque delictis demulcere maximis, eò quod Filius ipsius unigenitus *Christus Jesus*, cui probè constat, quid amet, quidve pluris æstimet, non crediderit, se ipsi pla-

cere magis posse, quàm exhibendo se oculis ipsam totum oneratum passionis suæ cruciatibus ac tormentis. O jucundum oculis Patris spectaculum! O summum cordis Filii gaudium, dum intuetur, divinum Patrem suum, se ita videndo suas capere & gustare delicias!

Quamdiù anima adhuc tota immersa & absorpta est sensibus, non nisi vitam ducens naturalem, non capit neque intelligit aliquid boni vel voluptatis contineri in patiendò; Et ideo, quantum poterit, fugit crucem; & quandoque si hinc oneratur, se exonerat in querelas, asseverans se esse infelicem. Quamprimum incipit vel parum imbui cognitione DEI, & jamjam divina fidei lumina æstimare pluris quàm illa rationi humanæ, mox credit, crucem esse, & pati oportere, ut beatus quis esse possit; sed hoc non fit, nisi ex submissione intellectus; acceptat quidem cruce sibi à DEO ordinatas, seque divinæ consignat voluntati, non tamen abs magnâ, quam experitur, repugnantia. Sed quando DEO placuerit conferre ipsi saporem ac gustum in portandâ cruce, quem nemo nisi ipse conferre potest: O DEUS! quas hinc, quibus rapiatur, reperit delicias? fit ipsa crucis exin tam avida, ut vivere consolata amplius posset posset, nisi in cruce;

Animæ diversi modè gustant crucem, juxta quod magis vel minus vivunt vitam divinâ.

3. S. vita næ trin tun

cruce; subinde exclamans cum Sancto Andrea: O bona crux, diu desiderata, & tandem concupiscenti animo preparata! imitarietur ipsa lubens Martyres, qui currebant ad supplicia velut ad convivia; diceret ex abundantia cordis sui sicut Sancta

Terefia: aut pati aut mori. Anima sic illecta amore crucis, & nil nisi crucem spirans, valde certa est, vivere se vitâ DEI: solus enim ipsius Spiritus a tollere illam potest ad divinos hosce affectus, qui sunt omnes supernaturales.

ARGUMENTUM.

Duo alia signa, quæ certam reddunt animam, quod vivat vita Dei.

ARTICULUS III.

3. Signum vitæ divinæ est nutrimentum.

Alimentum est tertium vitæ argumentum valde luculentum. Omne, quod vivit, indiget alimento conditioni vitæ suæ proportionato: homines carnales, qui non nisi suis vivunt corporibus, non nisi suam in illis alendis collocant curam, ipsisque jejunium vertitur in supplicium: Homines spirituales, qui non vivunt nisi animabus suis, inveniunt ex opposito suas in jejunio delicias, ipsisque tormentum est, suis impendere curam corporibus, cibum & potum suppeditando eisdem. Conditio bonæ animæ corpori conjunctæ haud multum impar est conditioni Raphaëlis Angeli, qui ceu Dux adjectus erat juniori Tobie ad dirigendam ipsum in longo itinere: manducabant ambo in eadem mensa, uteban-

tur juxta speciem iisdem alimentis, & Angelus videbatur vivere eadem cum homine vitâ; sed reverà vita Angelo erat tota spiritualis, & vita hominis erat corporalis, tamq; diversa erant ipforum alimenta, quam diversa ipforum vita.

Junior Tobias longo tempore fuerat in hoc deceptus existimabat enim se versari in societate alterius hominis sibi æqualis, eò quod sibi Angelus formaverat corpus ex aëre, vel aliâ quadam materiâ, sub quâ visibile se reddebat atq; palpabile: ambulabat, loquebatur velut homo verum habens corpus, manducabat etiam cibos corporales, quos ori inferebat, quos masticabat, quosque deglutiebat; sed non digerebat, nec convertibat illos in propriam suam substantiam,

Angelus Raphael & junior Tobias.

am, eo quod, cum fuerit substantia spiritus, & alimentum, quod capiebat, substantia corporalis, unum non potuerit converti in alterum. Tandem Angelus eximere volens errore Tobiam, sese manifestavit illi verbis tam stupendis, ut crederetur cedere fati præ horrore: *Videbar quidem vobiscum manducare & bibere; sed ego cibo invisibili, & potu, qui ab hominibus videri non potest, utor.*

Tob. 2.

Spiritus igitur æquè alimentum suum habet, quàm corpus; & anima rationalis unita corpori humano, sicut Angelus Raphaël Tobie, quamvis manducet cum corpore, cujus comitem agit in tota peregrinatione vitæ suæ mortalis, quamvis videatur eisdem cibis in materialibus, & plerique homines in hoc decipiuntur, sicut ille, qui urgebat animam suam ad bibendum & comedendum in Evangelio: *Anima mea, comede, bibe;* nihilominus re ipsa, anima, quæ spiritualis substantia est, nutrire se non potest cibis materialibus, aliis indiget alimentis invisibilibus & spiritualibus, quibus suam conservet vitam: & si ejusmodi, ipsi defint alimenta, dici potest, ipsam, quamvis immortalis sit, enecari & emori fame: vivit ipsa ex lumine & ardore;

Luc. 12.

alimenta ipsius sunt cognitiones suæ, affectus sui, desideria sua, amores sui; unde est, quod scriptura dicat: *Qui non diligit manet in morte;* Anima, quæ cognitione caret & amore, mortua est. An quidquam crudelius sit in mundo, quàm abs intermissione suam sarcire corpus alimentis, quibus vix non dirumpatur, & finire suam perire se animam: Non vivit ipsa, nisi meditetur, nisi diligat veritatem. Anima, quæ famem non habent nisi veritatum naturalium, usque a seò helluones studiorum, ut noctes diesque insudent codicibus, luculenter ostendunt, se non vivere, nisi vitâ purè naturali: alimentum, quo se pascunt, cuique tam avidè inbiant, manifesto est argumento, ejusdem naturæ esse vitam ipsorum. Non nisi illæ, quæ sacrâ urgentur fame veritatum supernaturalium cognitionis & amoris DEI, circumferunt in seipsis illustre hoc testimonium, quod vivant vitâ DEI.

Scientiam vivere faciunt animam vitâ naturali,

Quando Regius Vates cecinit Psalmo septuagesimo septimo: *Panem Angelorum manducavit homo;* Scio plerumque hoc applicari adorando Panem sanctissimæ Eucharistiæ. Sed juxta

Quomodo intelligendum, quod homo manducet panem Angelorum, Psal. 77.

juxta literam verum non est, divinam Eucharistiam esse Panem Angelorum, cum tanto non fruatur favore, ut ex hoc pane possint manducare: assistunt ipsi quidem cum reverentiâ & tremore formidandis nostris mysteriis; sed prerogativâ non gaudent participandi ex iis per sacram Synaxim & communionem: alius ipsis est panis, quo sese respectu nostri nutriunt invisibiliter, visibilissimè autem respectu sui. Et hic est contemplatio summæ, quam clarè intuentur, veritatis, hic est amor perfectissimus, infinitus, quâ fruuntur, bonitatis ipsius. Et ecce perpetuas ipsorum epulas, arque illud, quod æternam constituit ipsorum vitam: In hoc igitur sensu dicendum est: *Panem Angelorum manducavit homo*; ad eandem cum ipsis manducat mensam, iisdem delitiosis vescitur jucundè dapibus, quæ ipsorum constituunt beatitudinem, quotiescunque sese explicat ad contemplandum & amandum Deum.

viribus tu s? quid agis? meas capio cupedias, assideo ad mensam cum Angelis, eisdem cum ipsis pascor & vescor epulis, iisdem fruor & utor cum ipsis dapibus, quæ vitam dant ipsis & conservant sempiternâ. Sed videris frustra perdere & conterere tempus, dum ita sola tecum pensas, pensitas, pensiculas; nō enim apparet, quid ita pensitando facias: quid inde tibi commodi? potius impende te cuiquam bono externo operi, ut, quid feceris, & videant alii. Non, inquit hæc anima, operari non possem, nisi manducarem; qua ratione possem meam conservare vitam? unde fumerem vires ad ambulandum in via cœli, quæ laboriosa est ac pœnosa? si meum requirit corpus, ut ipsi singulis diebus bis saltem suppeditem cibum; Anima quoque mea duas quotidie exoptulat suæ refectio- nis, quam summè indiget, horas: aliàs tam debilem, tamque languidam comperio ipsam, ut suas, quibus obstringitur, non benè posset tueri partes. Ad hæc oportet, ut speciales quandoque & extraordinarias ipsi adornem dapes; siquidem fames me urget, & anima mea suæ sibi conscia infirmitatis ac indigentia epulas requirit & fercula.

Orans ani-
ma sumit
refectio-
nem suam.

O DEUS! quid agis, anima sancta, dum per horæ spatium navas operam meditationi ac contemplationi Excellentiarum DEI, aut passionis *Jesu Christi*, quâ exstimules te ad diligendum ipsum ex totis

Itane

DEUS pa-
rat quan-
doque spe-
ciales epu-
las anima-
bus, quas
amat.

Itane ergò speciales struantur epulæ, & convivia adornentur non usitata pro anima, sicut quandoque fit pro corpore? Absque dubio. Deus quandoque ipsi exquisitissima apparatus convivia, ubi invitat ad bibendum abundanter, etiam ad ebrietatem usque: bibite amici, & inebriamini charissimi; mergite omnes vestros sensus & sensa; obruite, suffocate, extinguite rationem vestram humanam, in dulcore, quem exhibeo, affero & offero vobis. Sed uti comparatione ebrietatis corporalis, nonne videtur tibi declaratio nimis abjecta & prorsus indigna, pro re tam sublimi, tamque excelsa, qualis est communicatio intima sui ipsius, quam DEUS exhibet animæ in oratione? Nihilominus Sanctus Augustinus invenit ipsam excellentem & prorsus exquisitam. Ecce, inquit, sicut ebrietas corporalis rapit hominem extra statum suum naturalem, & deprimit ipsum ad conditionem bestiarum, privando ipsum ad tempus usum rationis, quo temporis intervallo, quid sibi contigerit, omninò ignorat, nec scit amplius, an homo sit, vel non: Sic suavissima fruitio divinarum blanditiarum, quibus anima quandoque perfunditur in oratione, exspoliatur ipsam

seipsam, ipsamque trahit extra statum suum naturalem, & attollit usque ad conditionem Angelorum fruentium DEO in coelis, non habet tunc ipsa tunc usum vel suum vel rationis suæ, ignorat omninò, quid secum fiat, omnium obliviscitur rerum, est tota extra seipsam, ut tota transeat in DEUM: *Cum accepta fuerit illa ineffabilis letitia, perit quodammodo mens humana, & fit divina; & nunquam quis ex sancta hac reveritur ebrietate, quin totus sit immutatus, recipit hic anima effectus & effectus divinos tam diuturnos, tamque vehementes, ut quandoque ex integro amplius nunquam evanescant.*

Eheu! nonne dolendum ac deplorandum sit, plerosque homines invitari à DEO, tantoque sollicitari ardore, verbis, precibus, promissis, minis, omnibus modis possibilibus, ut vivere velint vitam hanc divinam, tantam plenam felicitatis, sequere nutrire delizioso Angelorum pane, intendendo ac impendendo quotidie suas animas cognitioni & amoris DEI, per aliquas horas in oratione? & stupidi hi ac obcecati, contempto eximio hoc favore vivere malunt vitam bestiarum, mente ac

S. Aug. in
Psal. 33.

Probrum &
dedecusa-
nimæ ma-
lentis vive-
re vitam be-
stiarum,
quam vitam
DEI.

ac animo immerſi ſemper ſenſibus, quæ trita via eſt, dilabendi tandem in barathrum inferni.

O vita divina, ſi offerres & exhiberes te modò dæmonibus, in inſtanti attolleres illos è profundiffimis barathrorum ſuorum ſpelæis ad ſtigia cælorum & è reprobis æternæ morti jam addictis, illicò beatos efficeres Angelos, qui æterna viverent, vita. Quanta eſt cœcitas noſtra, ut nihili eam faciamus!

O ſi audire poſſemus vocem damnati epulonis, perpetuò clamantis è medio flammarum ſeſe devorantium, & aliud non eſſe flagitantis, niſi unicam ſolam è magno vitæ divinæ Oceano guttulam, pro remedio omnium, quæ tolerat, tormentorum:

Mittat extremum digiti ſui in aquam, & refrigeret linguam meam. Non expoſtulat vinum delicioſum è menſa Dei; pauxillum aquæ ſufficeret ipſi. Ah! argumento nimis quàm ſibi luculento convictus eſt, proprio edocetur experimento, omnia illa, quæ amaverat in mundo in deſpectum Dei, non tanti eſſe valoris, quanti unica eſt gutta ex aqua hac vitæ, è qua haud difficulter ſuo poterat bibere commodo: nos ex illâ modò poſſidemus integrum Oceanum, qui exhibet ſe nobis, ſe nobis offert, noſque invitat; an nunquàm inducamur, ut bibamus ex eo,

quoad tollatur nobis, æterno proſecuturis luctu noſtram recordiam? Exigua, quam experimur, cœleſtium ferculorum, orationis, contemplationis, cognitionis & Amoris Dei appetentia, cum alimenta hæc ſint, quibus conſervatur animæ vita, fatiſ indicant, noſtram non vivere vitâ Dei animam.

Tandem quarta & maxime ^{Quartum ſignum vitæ divinæ, operatio.} manifeſta probatio vitæ, eſt operatio. Non potes videre effectum, abs eo, quod certe novaris, ipſum habere cauſam, à quâ producat; non potes videre fructum, abs eo, quod tibi conſtat, proſtare arborem, quæ ſit ipſius parens. Si igitur advertas in anima tua operationes vitæ divinæ, dubitare tibi ampliùs non licet; te vivere vitâ Dei. Eruenda hæc eſt anima noſtra è Labyrintho, diuturnis nimirum revolutionibus & ſucceſſionibus temporum, & deportanda uſque ad æternitatem, quæ præceſſit creationem mundi: ibi non videbimus niſi Deum ſolum; ſed hic Deus eſt vivus in quo igitur conſiſtit vita ipſius? Non poteſt eſſe in aliquo, quod ſit extra ipſum, cum nihil tale ſit; eſt igitur in ipſomet & ex ipſomet, à quo tota ipſius conſervatur vita: Tota ipſius vita ^{In quo conſiſtat vita Dei.} incluſa eſt in ipſomet, hæcque vita non conſiſtit niſi in d. abus magnis & æternis operationibus

Kkkkk bus

bus; quarum una est divini ipsius intellectus, quæ contemplatur admirandas ipsius pulchritudines. Altera divinx ipsius voluntatis, quæ amat infinitam ipsius bonitatem. Ecce tibi totam Essentiam totamque perfectionem vitæ Dei.

Anima nostra est sola ex omnibus creaturis mundi hujus inferioris, quæ eximiâ hæc fruatur prærogativâ, quod eo creata sit nomine, ut in æternum imitetur actiones æternas Dei, & divinâ ipsius fruatur vitâ, contemplando & amando ipsam: sed retineretur adhuc ad tempus hic in terra, velut in gymnasio sanctitatis ad faciendum experimentum & ponendum veluti tyrocinium in eo, quod perpetuò debet facere in cælo; non alio hic sine moratur, nisi ut vivere addiscat vitâ divinâ, cum ibi in cælis futura non sit, nisi ut vitâ divinâ vivat perfectè, vita ipsius divina consummata consistet in æternitate in contemplando & amando Deum: & vitâ ipsius divina incepta consistit in temporibus in contemplando & amando Deum. In nullâ igitur, ut veram fatear, re exteriori consistit vita nostra divina, tota inclusa est in interiori, dum non consistit, nisi in duabus sublimissimis animæ nostræ operationibus; unâ intellectus nostri, dum contemplatur, alte-

râ voluntatis nostræ, dum amat Deum.

Magni æstimo bona opera externa, quæ fructus esse possunt vitæ divinæ; sed ipsamet non sunt vita divina animæ nostræ: hæc tota inclusa est in interiori, unde nunquam exit, & hæc est cognitio & amor Dei. Si anima nostra non cognoscit illum, nisi cognitione quâdam habituali; & si non amet ipsum, nisi amore quodam habituali, etiâ non vivit, nisi vitâ divinâ habituali, sopitâ & quasi dormiente: si cognoscit ipsum cognitione quâdam actuali, id est actualiter applicatâ ad illum contemplandum, & cogitandum de illo; Et si amet ipsum amore quodam actuali, id est, si actualiter ametur & impellatur ad effundendum cor suum erga illum: vivit etiâ vitâ divinâ actuali, vegeta & omninò perfectâ. O amantissime Deus, quam ingens est bonitas tua, dum reliquisti nobis rem maximam, quam perficere possumus, adeo facilem, ut ad vivendum vitâ, & incipiendum nostram beatitudinem in vitâ præsentî, nihil aliud nobis faciendum sit, nisi ut applicemus nos, animumque intendamus, ad te cognoscendum, ad te amandum.

Ex omnibus pietatis exercitiis, quibus anima christiana occupare se potest, non est facilius,

NON

In quo consistat nostra vita divina.

Exercitium eximium vitæ divinæ.

non sublimius, non utilius, non securius, non omni ratione fructuosius, quàm continuò quantum fieri potest, applicare se exercitio vitæ divinæ. 1. Nihil est facilius, quàm cogitare de patre suo, de amico suo, de benefactore suo, de thesauro infinitâ ratione pretioso, qui aliquandò possidendus sit nobis. Jàm Deus est nobis hæc omnia & infinito modo plus; facillimum igitur est, imò & jucundissimum cogitare de illo. *Memor fici Dei, & delectatus sum.* Et si cogitetur de ipso, mille mortiva efficacissima occurrunt, quæ trahant & urgeant cor ad amandum illum: Et ecce hæc praxis est vitæ divinæ: cogitare de Deo, & amare illum. Ecce tibi id, quod faciunt omnes Beati in cælo. Quis excusare se potest ab hoc exercitio? si dicas: Ego vires non habeo; sed debiles & incapaces hujus sunt, quàm robustissimi quique. Si dicas: Ego fatidictus non sum; sed rudissimi quique cogitare possunt de Deo, ipsamque amare, sicut doctissimi. Si dicas: tempus ad hoc me destituit, nec semper esse possum in Ecclesia; sed memoriæ & amoris Dei intendere quis potest animum, omni tempore, quovis loco, quibuscunque occupatus negotiis; nihil igitur hoc facilius nisi quæ destituit bona voluntas.

2. Sed in magna hæc facilitate, nihil est sublimius, nihil excel-

lentius, siquidem hoc est, ratione quâdam imitari sublimissimas duas operationes æternas, necessarias, & Deo immanentes, quæ divinam ipsius constituunt vitam, omnemque ipsius gloriam ac beatitudinem, contemplari, & amare Divinitatem. Omnia quæcunque produit Deus extra seipsum, in comparatione nihil sunt; & omnia bona externa, quæcunque perficere potes, nihil sunt respectu hujus; dum mentem adducis ad contemplandum & amandum Deum. Mallem, plurisque æstimarem unicam bonam de Deo cogitationem, & unicum solum actum amoris Dei, quam omnia regna mundi; Et si mihi Deus optionem claret creandi mundum novum, æqualis omnino cum præsentis & actuali isto magnitudinis, vel producendi unicum solum actum amoris sui; mallem & præponerem unicum actum adorationis Dei, vel amoris Dei, creationi mundorum bis denorum & adhuc plurium. Et certum est, hunc unicum his omnibus majoris valoris esse ac pretii. O Deus! si ponderare hanc valorem possemus, illumque profundè insculperemus animo, an penderemus tam parvi ipsum, sicut pendimus? *Responsum 207.*

3. Relinquamus facilitatem ac Excellentiam ipsius, sed ponderemus benè ipsius utilitatē & emolumentum maximum, quod

K k k k k 207 0 ex

ex hoc exercitio dimanat in animam: Est id omnino singulare, transcendens omnes cogitationes, quibus concipi, & omnia verba, quibus declarari & explicari possit. Anima, cui usitatum est Exercitium cogitandi de Deo, ipsumque adorandi in sanctuario cordis sui, quæque continentur, quantum vires permittunt, conservare adnititur cor suum in actuali bonitatis infinitæ ipsius amore, haud impar est aquilæ, quæ duabus alis cognitionis suæ & amoris sui volat, seque vibrat, ac incredibili cū velocitate se perpetuo magis magisque insinuat in sublimiorem, altiore ac ditiores possessionem Dei. Quandoquidem unicuique actus amoris Dei dignus est coronâ, quot coronas intra horam? quot intra diem? quot intra mensem? quot intra annum? quot intra totum vitæ suæ cursum congregat & accumulât supra caput suum? Mallem unicam ejusmodi unius diei operam, quâ labores omnes, quos exantlarunt cuncti Victores ac Expugnatores urbium ac regnorum, omnium decursu sæculorum. Alexandri, Cæsares, Scipiones, Imperatores romani, desides eratis vos omnes, ignavi & vecordes, dum aucupabimini infantium more muscas; & ideò ignavi, quia ignavi, quid sit centenas unius diei opera sibi conquirere coronas, *XXXX*

4. Id quod summè exercitium interioris vitæ divinæ reddit commendabile, est, quod non solum sit facile, sublime, cum primis utile, sed quod securissimum omnino sit, & absque ullo periculo. Est enim thesaurus absconditus, quò mundi fur, & vanitatis proprius amor accessum non habet, eò quod, cum nullos testes nisi oculos Dei admittat, placere studeat nulli, quàm ipsi soli, cumque non sit, qui observet ipsam ob inusitatam quandam vitæ rationem, hujus pulchritudo animæ abscondita maneat in interiori suo: *Omnis gloria ejus filie regis ab intus*: Omnia virtutum exercitia, quæ minus habent ostentationis, semper plus habent securitatis. O anima mea, quàm pulchrum est arcanum, nō esse clēpere & clanculum subripere cœlum in medio sæculi, ab eo, quod quisquam id advertat! Quàm pius & innocens dolus, suam nō esse sanctificare animam in conspectu mundi, abs eo, quod is quidquam conspiciat ex eo! Statuamus deinceps, quantum possumus, navare operam exercitiis occultis ac internis vitæ Dei ambulare, nos recolligere, defixa mente invigilare maximo, quod in terris agere possumus, negotio, quod est, reminisci Deum, seriò cogitare de ipso, ipsum adorare, ipsum amare, frui dulcedine amabilissimæ ipsius *præ-*

Plal. 44.

Imp
est b
anim
quæ
vitâ
non
cont
& b

præsentia in penetrâli cordis nostri. Ecce id omne, quod facere nobis incumbit, ut consolati vivamus in hoc mundo; quia

hoc totum quoque est, quod faciendum nobis est, ut beati simus, in omnem æternitatem,

ARGUMENTUM.

1. *Anima vivens vitâ Dei incipit jam esse beata in vitâ præsentî.*

2. *Quomodo facile locupletare se possit in æternitate.*

ARTICULUS IV.

BONUS Angelus, qui tanquàm Beatus clarè videt in secretum cordis Dei, juxta mensuram luminis gloriæ suæ, videre & intueri non potest clare profundam abyssum ordis humani: Est enim id sanctuarium cunctis obvelatum creaturis, & soli Deo reservatum & referatum. Nihilominus probè cognoscens, bonam hanc, quam comitatur, animam toto peregrinationis suæ tempore, super terram, vetè vivere vitâ Dei, è quatuor vitâ signis, quæ videt in illa, nempe sensu, respiratione, utrimento & operatione, animat & extimulat ipsam, proponendo illi felicitatem suam præsentem, & majorem adhuc, quam expectandam habet in æternitate.

Impossibile est bonam animam, quæ vivit vitâ Dei, non esse contentam & beatam. Impossibile est, bonam animam, quæ cognoscit & amat Deum suum, taliter vivendo vitâ Dei, non esse beatam in hoc mundo, quia contenta est. Verum dices, si contenta non sit, beata non erit: impossibile est ipsam contentam non esse, eo

quod, dum actuali se occupat reminiscentiâ Dei sibi præsentis, & actuali amore infinitæ ipsius bonitatis, replentis cor suum, ipsa possideat idem bonum infinitum, quo contentantur omnes Beati, imò, quo contentatur ipse Deus: Ipsa quidem nondum est in paradyso, sed paradyso jam est in ipsa, juxta asseratum illud Evangelii: *Regnum Dei intra vos est.* Non alibi inquirendus est paradyso, nisi in corde bonæ animæ, quem omnium malorum & adversitatum diluvium non poterit destuere; & modò non comedat de fructu vetito, nunquàm expelletur ex hoc paradyso id est, modò non querat suas consolationes inter creaturas, quas amare vetuit ipsi Deus; nunquàm non in pace fruetur dulci præsentia Dei in corde suo, quod verus ipsi erit paradyso.

Anima, quæ possidet Deum, Deus est solus bonus, quod possidetur recipitur ipsâ.

Kkkkk 3 Deus

Deus solus, quod vere possideatur; eo quod nihil sit, nisi ipse solus, quod per propriam suam substantiam ingrediatur penetrabilia cordis nostri. Bona materialia, amici, dignitates, & omnia bona creata non sunt in anima, nisi secundum suas imagines, eo quod secundum suas substantias permaneant extra nos; & hæc est rationum non minima, quare cor nostrum satiari & explere non possint, eo quod illud non pascant nisi imaginibus & meris imaginationibus.

Deus solus
est bonum,
quod perdi-
non potest.

Anima immortalis, quæ perpetuis urgetur desideriis alicuius boni, quod sibi satisfaciat, vivit contentissima, quando invenit Deum, ipsumque possidet per cognitionem suam & amorē suum. Ipse solus est bonum, quo contenta reddatur atque beata, quia ipse solus est, quem nemo ipsi tollere, quo nemo ipsam exspoliare potest, nisi ipsamet se ab eo per aliquod velit separare peccatum. Omne aliud bonum, quod dependet à tempore, est transitorium, & fugit cum tempore, ab eo quod valeat retineri. O quam imprudens est anima, quæ alteri, quàm Deo soli, adheret rei! cum enim certissima sit, se illam citius aut serius amissuram, ipsa sibi ministrat materiam & ansam doloris magni, quo misera jam & infelix reddatur.

Quomodo possibile sit, totum

mundum non aperire oculos ad conspiciendam altissimam pacē, atque præsentem maximeque conspicuam beatitudinem, quæ fructur bona anima, quæ vivere adninitur vitæ Dei? Nonne solidissimum & abundantissimum sit ipsius solatium, eo quod hoc ita diluat maximas quasque vitæ præsentis afflictiones, ut invenire faciat ipsam non nisi delicias, ubi alia non inveniunt, nisi amaritudines? Omnia, quæ maxime & quasi insupportabiliter affligere possunt hominem in præsentis vita, reducuntur præcipue ad tria. 1. Cruces, quibus referata est vita humana. 2. Mortem, quæ nobis undique struis insidias, cujusque ictus, quo ferit, quandoque ex improvviso, nobis est inevitabilis. 3. Terrorem iudicii Dei, coram quo apparere oportet, ad reddendam exactissimam rationem totius vitæ suæ; & hæc, quæ fiet, latet nos hora. Ecce tres vitæ hominum perfectiores, quæ sæpius fateri cogunt illos, infelicitatis plenissimam suam esse conditionem.

Sed bona anima, quæ arcum invenit in terra vivendi vitæ Dei, fabricatur sibi ex omnibus hisce rebus argumentum & ansam admirabilis consolationis. Quando videt agglomerari super se cruces (quibus plerumque vita iustorum magis

Anima vi-
vens vitæ
Dei, conso-
lata est in
maximis
adversitan-
tibus.

Mors
que t.
dulcis
mae.

Cruces sunt
dulces ani-
mæ viventi
vitæ Dei.

magis infestatur, quàm vita peccatorum) alloquitur semetipsam: Amor, meus crucifixus est: Et eccur esse nollem cum ipso? Is probe videt omnia, quæ patior; ipse novit, ipse in his sibi complacet: Nonne felicissimam, si voluptate demulceam ipsum, amando hanc crucem ex amore ipsius? Quid sunt omnia, quæ patior, respectu omnium, quæ passus est pro me? Crux ipsius universalis fuerat felicitas mundi, & mea crux specialis est mea felicitas: hæc plus mihi affert commodi, si feram ipsam cum resignatione in divinam suam voluntatem, & in unione cum cruce suâ, quàm si fruere simul omnibus voluptatibus mundi. Hæc veritates, quas firmissimè credit, exstimulant ipsam ad benedicendum Deum cum magnâ patientiæ tranquillitate, dum alii se torquent, totumque mundum replent querelis; ipsa autem, quânto plus patitur, tanto majori perfunditur solatio spirituali.

Quando aspicit mortem, quæ timore ac horrore percellit omnium corda mortalium, ipsa in illa non nisi suas reperit delicias: sive enim aspiciat illam velut sperationem ab omnibus, rebus mundi, tantò magis sibi eomplacet in ipsa, quânto magis implicatio cum creaturis, se à fruitione Dei retardantibus di-

splicet sibi: sive consideret illam velut januam, quâ aperiatur sibi aditus ad æternitatem beatam, mediante quâ induatur in perfectam possessionem Dei, tantò plus reperit in ea solatii, quânto ardentiora sunt vota, quibus fertur in Deum: invitaret ipsam: lubens, ut acceleraret gradum cum sancto Hieronymo: Veni, amabilis mors, ades dum occis & discumpe cito ceteras, quæ diu nimis captivam me detinent in obscuro hoc corporis mei ergastulo, ubi aspiceri non licet mihi jucundos splendores Dei: concuti finit ipsa te more decies catena mundorum milla ad mortis aspectum: quantum ad se, anxie expectat, avidè exoptat hæc ipsam velut portam & portum desideriorum suorum.

Tandem si animo revolvat judicium Dei, novit quidem formidabilia hæc esse pro peccatoribus, sed nec labet ipsam desiderabilia existere illa pro justis: aspicit hædos ad manum sinistra, sed aspicit quoque ad dexteram Agnos; fulmina eaudu sententiam maledictionis æternæ super illos; sed pronuntiar quocq; intelligit super illos benedictionis sententiam, quâ mittuntur in regni æterni possessionem; unde dicit intra semetipsam: Mi Deus dextera manus tua suscepit me, & semper me tenet dextera tua, cum

Judicium
Dei consolatorium
est animæ
viventis
vitæ Dei.

Mors quæ
tali est
dulcis ani-
mæ.

cum timere perfermitas tuas deducit me gratia tua, ut tandem mihi certò liceat pervenire ad te: cum incidero in manus tuas, melius nullibi esse possum; ero namque in manibus amici mei, qui me amat plus propriâ vitâ suâ, qui deditâ operâ pro se creavit me, qui me redemit pro se, qui que foriter me trahit ad se.

Valdè timeo te, o mi Deus, verum magis adhuc te amo, plus, quàm timeam, te diligo: contremiscant illi ad contemptum iudiciorum tuorum, qui magis timent, quàm ament te; quantum ad me, majori cum desiderio, quàm metu aspicio illa: amo & desidero ardentè salutem meam; sed ardentius adhuc amo & desidero gloriam tuam, quàm meam: & quia certus sum, quâcunque disposueris mecum ratione, id semper futurum pro majori tuâ gloriâ; hinc in pace vivo ac fiduciâ: fac mecum, quidquid placuerit tibi. Qui suam magis amant gloriam, quàm tuam, torqueant se, quantum voluerint, timore ac metu, ne gloriam amittant, nil curando, quidquid tecum fuerit, qualecunque accidat illis iudicium, Ego intimo cordi meo insculpam suavissima illa perdilecti discipuli tui verba: *In hoc est perfecta charitas Christi in nobis, ut fiduciam habeamus in die iudicii: dummodò perfectè amemus Je-*

r. Joan. 4

sum Christum, collocare totam nostram possumus fiduciam in magno die iudicii ipsius.

Sic bona anima, quæ vivit vitâ Dei, non videt ubivis nisi materiam & causam consolationis; & si verum est, quod omnia, quæ maximè affligunt in hac vitâ, demulcèant ipsam voluptate; quid cogitandum est de voluptatibus ipsis, quibus perfunditur à Deo? Et ecce perfectam felicitatem, quâ jam fruatur in miserando hujus mundi exilio.

Verum si considerentur bona, quæ abs intermissione acquirunt, & amplissima fortuna munera, quibus se locupletant pro æternitate: O Deus! an intelligi hæc possint, quin admiratione & gaudio percellant animum, accendantque in corde ardens desiderium vitæ vivendi deinceps divinæ?

Cuius fundamenta consolationis ipsius tres statuuntur veritates. Prima est, quod ipsa amet hic in terris Deum eodem amore, quo amatur à Beatis, qui sunt in cælo: eo quod charitas sancta in terris & illa in cælis inter se non differant. Secunda, quod amor ipsius nondum suum obtineat terminum, sed semper adhuc possit crescere, nec etiam ullis limitetur gradibus, ultra quos non valeat sem-

sem-

Eric
tant
terv
toru
posi
Ang
hom
S.A.

Tres veri-
tates, quæ
summè
consolan-
tur animam
viventem
vitâ Dei.

semper magis protendere omnibus momentis vitæ suæ: & consequenter, si adæquet hodie aliquem è Beatis in gradu, amoris sui, cras possit illū superare & æqualē se reddere alteri in gloria magis sublimi; Ex in die sequenti transcendent & hunc & quinquaginta alios; alio die antecellet adhuc totidem alteros vel plures, juxta proportionem, quâ crescet in amore suo, quem abs intermissione omnibus momentis vitæ suæ potest adaugere; ita ut Beatorum nec unus sit, ad cuius gradum aspirare, & tandē etiam pertingere nō possit, si fideliter & incessanter sese exercuerit in vitæ divinæ operibus.

Erit unica tantum caterva Beatorum composita ex Angelis & hominibus
S. Aug. c. 1.

Et tertia veritas ipsam animans, consolans & exstimulans est, quam tradunt Sancti Patres, inter quos Sanctus Augustinus libro duodecimo de Civitate DEI, & Sanctus Gregorius homiliâ trigessimâ quartâ in Evangelia; quod nulla futura sit divisio vel separatio Angelorum & hominum Beatorum in cælo; quasi Angeli facerent turmam aut cohortem suam speciatim, separatam ab hominibus, & omninō supra homines in gloria exaltatam, homines quoque suam separatim constituerent catervam, tanquā inferiores in beatitudine omnibus Angelis; sed quod ex utrisque nonnisi futurus sit grex unicus

sub unico solo pastore; id est, unicus ingens Exercitus omnium Beatorum, ubi homines intrabunt in societatem felicitatis cum Angelis, & suum inter illos obtinebunt ordinem magis vel minus sublimē juxta proportionem graduum amoris sui, penes quos erit & illa gloriæ suæ, ita ut aliqui duntaxat admittēdi sint ad chorū Angelorū; alii ascensuri ad illū Archangelorum; alii ad illum Virtutum; alii extollendi sint ad illum Principatum; alii ad illum Dominionum; alii ad illum Potestatum. Quidquod erunt adhuc alii, qui aggregandi sint Choro Thronorum; alii recensendi in illum Cherubinorum; Et alii denique exaltandi usque ad sedes Seraphinorum, qui supremam inter tres Hierarchias Angelorum tenent & occupant locum. Et sancti Patres, qui tam consolatoriam pro hominibus sequuntur doctrinam, afferunt in hujus confirmationē, testimonium Jesu Christi ipsius Cap. 20. in Evangelio sancti Lucæ: *Erunt sicut Angeli Dei.*

O quam admirabiles potest anima solidis his innixa fundamentis, & semel firmiter circum tres hæc magnas persuasivas & lucra, comparando sibi novos semper gradus beatitudinis in regno DEI! Siquidem quando

Divisæ admirabiles animæ exercent vitam divinam.

LIII

renun-

renuntians cæteris omnibus, in interiori suo sese applicat continuis vitæ divinæ exercitiis, nunquam non reipsâ & actualiter contemplari studens Deum præsentem, ipsumque amare semper gestiens, quàm potest ardentissimè, certum est, ipsam abs intermissione sumpturam augmentum in amore: siquidem nec unicus quidem est amoris Dei actus, qui augmentum non mereatur amoris DEI. Indubitatum est igitur, acquirere ipsam incessanter novos ac sublimiores gloriæ gradus, cum nec unicus gradus amoris Dei sit, cui in æterna possessione Dei suus non respondeat gradus gloriæ: Et nôsse, quanti valoris sit ac pretii unicus ejusmodi gradus, id omnem humanum transcendit captum, supergraditur intelligentiam. Quando omnis hominum vita impenderetur ad obtinendum ex illis unicum duntaxat & minimum, condigna valori tanto non penderetur solutio; Et exercitium vitæ divinæ; de quo loquimur, centenario ac millenario accumulatur illos numero in anima nostra, abs eo, quod aliquo propemodum stent ipsi labore. Bone Deus! Bone Deus! si anima clarè videre posset admirabiles, quos facit, progressus, quando fidei cum constantiâ ac fervore huic intendit, seque impendit, exercitio! for-

fitan ipsa jam gradum habet amoris, quo collocatur in ordine Angelorum, quorum maximus est numerus, quique omnes sibi invicem sunt subordinati, & gradus amoris, quem habet, fortassis transcendit illorum jamjam quingentos. Quod si magnâ cû animi contentione navare pergat operam exercitiis cognitionis & amoris Dei, & hisce suffragantibus intra tempus aliquod excrescat ipsius amor, superabit adhuc illorû quingentos alios. Si perseveret majori cum fervore ejusmodi frequentare actus, ipsius amor tam magnus evadet, ut tandem omnes excedat Angelorum choros, & æquiparandus sit cum Archangelis. Sed quia novos accumulare gradus non cessat, divinum suum prosequendo exercitium, emenso aliquorum amorum spatium ita locupletatur, ut Archangelos quoque post se relinquat, illisque superior evadat. Quis novit, an Principiatuû non sit affectura ordinem; ex in Thronorum ac Cherubinorum consensura choros; fortassis denique & illum altissimorum Seraphinorum in cælo? siquidè quanto ipsius excreverit amor, tanto plures exerebit actus heroicos, & consequenter majores faciet progressus. O Deus! si illos, quos facit, quæstus, videre posset anima, quantique sit valoris annus, septimana, dies, unica duntaxat hora

nobilissimo huic exercitio fideliter impensa!

Sed Deus consultò abscondit ipsi pulchritudinem operis sui, quo delectaretur & afficeretur nimium; anxio nimis & insatiabili desiderio invigilaret labori, cœtera deseret omnia, negotia seponeret necessaria, & neglectã vitæ corporalis curã, nec momento vivere posset unico, quo non actualiter & totaliter intenderet Deo, ipsum contemplando, ipsumq; ex totis suis amando viribus. Ad impedendum ingentem hunc excessum, opus fuerat, ut esset hæc anima, unus ex Seraphinis proximè Dei Throno astantibus: quilibet ipsorum habebat sex alas, sed non nisi duabus volabant, aliis duabus suam tegebant faciem, suosque oculos, ut illis absconderent pulchritudinẽ, erga quam rapiebantur; & duabus aliis tegebant pedes suos, ad tollendam ipsis cognitionem progressus, quem faciebant in itinere suo: nihominus non intermittebant volare semper, quantumvis cæco modo, & abs, eo quòd scirẽt, quo ambularent, quemq; facerent in itinere suo progressum.

Operemur itaq; infatigabiliter, dum tempus habemus, nec diem, nec horam, nec momentum: omnia pretiosa sunt in vita animæ, Deo fideliter servire & sibi prodesse volentis: siquidem non nisi certam habet temporis

mensuram, & post hanc perditam nihil ex illo habebit amplius, nec quod perdidit, ipsi quisquã restituere potest. Non afficiamur tœdio, nec cadamus animo, non frangamur socordia; æternitas tota integra jã abundè sat erit nostræ quieti. Sætagam? comparare nobis, quantum possumus, ex pretioso hoc sacri amoris auro, dum agimus in terris, certi, nos in cœlis haud plus possessuros ex illo, quàm in terris collegeramus nobis. Ultimũ vitæ nostræ momentũ, nostræ est terminus vitæ; ex hoc momento, nec unicũ licet ultra protendere gressũ: destinata est æternitas ad fruendũ illo, quod paravimus in tempore, nec nova ibi licet parare lucra. Omnia vitæ præsentis instantia occasionẽ suppeditant nobis nova parandi & accumulandi lucra, illaque tanta, quanta voluerimus ipsi; sed decies centena sæculorum millia in æternitate (si dimetiri hanc possent sæcula) nec momentum suggererent nobis, quo locupletare nos possemus unico novo amoris Dei gradu.

O Possessio æternitatis quàm pulchra es! quàm amabilis es! quàm tranquilla es! quàm segura es! quàm æqualis es! Tu nihil tuæ imminuis Excellentiæ; sed nec unquam adauges illam. O pretiosum in terris lucrum, quàm es proficuum!

LIII 2 ficuum!

Cur Deus abscondat animæ pulchritudinem operis sui.

Exhortatio ad laborandum pro lucro comparando in cœlis

ficum! quanti ponderis es
& momenti! quantis divitiis
accumulas animam! non re-
linquis equidem ipsi quidquam
quietis: sed laborem illius tantâ
compensas utilitate, ut ne-
sciam, an non adæques & va-
leas totius possessionem æterni-
tatis.

Summè te æstimo, O beata
possessio DEI mei in æternita-
te; desidero te, amo te, &
quando habebō te, quie-
scam in te, committam me to-
tum tibi, & tu totam meam
constitues felicitatem. Sed
modo & in præsentī pluris æsti-
mo te, O inæstimabilis requisi-
tio DEI! O pretiose labor! O
acquisitio delectabilis & utilis!
amo te, totum integrum con-
secrabo me tibi, non nisi tibi ad-
hærebo soli, tu totam meam
constitues felicitatem cunctis

momentis vitæ meæ, tuncque
infelicem me credam, quando
non actualiter requisivero DE-
UM, & adhuc infeliciorem,
quando oblitus fuero DEI, &
infelicissimum, quando cessa-
vero semper magis magisque a-
mare DEUM.

O mi DEUS, ne finas me
perdere vel unicum ex omni-
bus momentis vitæ meæ, abs
eo, quòd intendam tibi; abs eo,
quòd recorder tui; abs eo,
quòd contempler te; abs eo,
quòd amem te; abs eo, quòd
desiderem te; abs eo, quòd re-
quiram te; eò, quòd momen-
tum quodlibet in exercitio & a-
ctuali praxi vitæ divinæ colloca-
tum, producturum mihi sit
possessionem æternam infinitæ
tuz bonitatis in æviterna
sæcula. Amen.

CON-